

GUTENBERG

Suomen Kirjallajaliiton äänenkannattaja

• N:o 4 •

Finska Typografförbundets organ

Huhtikuu 1 April	Tilaushinta — Prenumerationspris Koko vuosikerta — Helt år 3 m. Irtonaisnumero — Lösnummer å 30 p.	Toimitus — Redaktion J. Höglund V. Forsström Vastaava — Ansvarig	Ilmoitushinta — Annonspris Petiitiriviltä } Per petitrad } 25 p.	5:s vuosikerta 1897 5:te årgången
-------------------------------	--	---	--	--

Suomen Kirjallajaliitto. Finska Typografförbundet.

Förbundsstyrelsens meddelanden:

Tammerfors Typografiska förening och Wasa Typografiska förening hafva anslutit sig till Typografförbundet, samt erhållit Förbundsstyrelsens godkännande å sina stadgar.

Af förekommen anledning meddelas, att vid anmälningslistornas insändande *inskrifningsafgiften ovilkorligen bör medfölja.*

Afdelningarnes ombudsmän erinras om följande:

att vid distribution af „Gutenberg“ afsändes två ex. öfver medlemsantalet hvaraf ett tillfaller Afdelningens ombud och ett arkivet;
att vid nya medlemmars anmälning, förnamnen bör fullständigt utskrifvas; samt
att vid anmälan om medlems utgående, orsaken bör uppgifvas.

Förbundsstyrelsen har beslutit dela månadsavgifterna till förbundet på följande sätt:
till „Gutenberg“ 20 penni, till Reshjelpskassan 10 p., till Representationsfonden 11 p., till aflöningar, inventarie, löpande och organisationskostnader 31 p. samt till reservfonden 28 p.

Enligt § 4 mom. e ega nedannämnda afdelningar af förbundsmedlen innehålla, för utbetalande af reshjelp:
Helsingfors 30 m., Borgå 10 m. och Kuopio 15 m.

Herr *K. I. Forsman* har, till följd af bortresa från orten, afgått från Förbundsstyrelsen och är i hans ställe inkallad första suppleanten herr *A. Stampell*.

Förbundsstyrelsen.

Tiedonantoja Liittohallitukselta:

Tampereen Kirjallajayhdistys ja Waasan Kirjallajayhdistys ovat yhtyneet Liittoon. Liittohallitus on hyväksynyt heidän sääntönsä.

Esiintulleesta syystä ilmoitetaan, että ilmoituslistoja lähetettäessä *sisäänkirjoitusmaksu välttämättömästi on myötä seuraava.*

Liitto-asiamiehiä huomautetaan seuraavasta: että Gutenberg'ii jakaessa lähetetään kaksi kappaletta yli jäsenluvun, joista yksi asiamiehelle ja toinen osaston arkistoon;
että uusia jäseniä ilmoittaessa ristimänimet ovat täydellisesti kirjoitettavat; sekä
että eronneita jäseniä ilmoittaessa, syy eroamiseen on mainittava.

Liittohallitus on päättänyt jakaa jäsenmaksut seuraavasti:

Gutenberg'ii varten 20 penniä, Matka-apurahastoon 10 p., Edustajarahastoon 11 p., palkkioihin, kalustoon, juokseviin- ja organisationimenoihin 31 p. sekä vararahastoon 28 p.

Sääntöjen 4 §:n e kohden mukaan saavat allamainitut osastot pidättää Liiton varoista, matka-avun varalle:

Helsingin 30 m., Porvoon 10 m. ja Kuopion 15 m.

Herra *K. I. Forsman* on, paikkakunnalta poisuuton tähden, eronnut Liittohallituksesta ja on hänen sijansa kutsuttu ensimmäinen varajäsen herran *A. Stampell*.

Liittohallitus

Anmälda medlemmar. Ilmoitettuja jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — *Helsingin osastosta:* Lundeqvist, Johan Alfred, sattare, latoja, $\frac{5}{7}$, 71. — Tukiainen, Juho Aatto, sattare, latoja, $\frac{19}{5}$, 76. — Holm, Johan Edvin, sattare, latoja, $\frac{15}{5}$, 74. — Holmström, Fritz Kustaa, sattare, latoja, $\frac{5}{1}$, 74. — Berghem, Karl Wilhelm Alexander, sattare, latoja, $\frac{27}{2}$, 58. — Smedberg, Mathias, sattarelev, latojaopp., $\frac{23}{6}$, 76. — Holmqvist, Knut Robert Hjalmar, sattare, latoja, $\frac{10}{3}$, 63. — Littonen, Mathias Engelbert, tryckare, painaja, $\frac{27}{1}$, 63. — Wallenius, Edvard Johan, tryckare, painaja, $\frac{8}{10}$, 76. — Lundgren, Frans Oskar, sattare, latoja, $\frac{16}{10}$, 53. — Sundström, Sixtus Josef, sattare, latoja, $\frac{18}{12}$, 71. — Roth, Johan Gustaf, sattare, latoja, $\frac{8}{12}$, 50. — Beurling, Nikolai Alexander, tryckare, painaja, $\frac{5}{12}$, 65.

Från Tammerfors Typografiska förening: — *Tampereen Kirjallajain yhdistyksestä:* Nurmi, Hjalmar, sattare, latoja, $\frac{8}{8}$, 75. — Engberg, A., sattare, latoja, $\frac{1}{1}$, 78. — Widerholm, W. F., sattare, latoja, $\frac{20}{1}$, 79.

Från Kuopio afdelning: — *Kuopion osastosta:* Bergroth, Armas Pietari, sattarelev, latojaoppilas, $\frac{11}{2}$, 79.

Från Wasa Typografiska förening: — *Waasan Kirjallajain yhdistyksestä:* Enqvist, Johan Evert, tryckare, painaja, $\frac{19}{7}$, 71. — Pettersson, Thure, Abelon, sattare, latoja, $\frac{30}{1}$, 64. — Strömberg, Johan Emil, sattare, latoja, $\frac{19}{11}$, 68. — Hällstén, Gustaf Adolf, tryckare, painaja, $\frac{22}{10}$, 64. — Haggrén, Eetu, sattare, latoja, $\frac{8}{8}$, 70. — Lustig, Maria, sattarinna, latojatar, $\frac{3}{4}$, 77. — Hassén, Ernst Oskar, sattare, latoja, $\frac{13}{11}$, 74. — Salmi, Alfred Alexander, sattare, latoja, $\frac{7}{4}$, 60. — Liljeström, Gustaf, H., tryckare, painaja, $\frac{3}{7}$, 71. — Öhrn, Hugo Engelbert, sattare, latoja, $\frac{3}{2}$, 74. — Lillqvist, Johan Ferdinand, sattare, latoja, $\frac{10}{6}$, 72. — Björkqvist, Israel, sattare, latoja, $\frac{17}{10}$, 73. — Träskback, Axel, sattare, latoja, $\frac{21}{6}$, 75. — Sommardahl, Hugo, sattare, latoja, $\frac{22}{5}$, 75. — Renlund, Matts William, tryckare, painaja, $\frac{8}{4}$, 74. — Markén, Mathilda, sattarinna, latojatar, $\frac{14}{10}$, 74. — Pethman, Axel, faktore, faktori, $\frac{27}{4}$, 67. — Joensuu, David, sattarelev, latojaopp., $\frac{29}{12}$, 77.

Inträdande medlemmar. Yhtyneitä jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — *Helsingin osastosta:* 396. Lönnqvist, Agnes Emilia. — 397. Sundström, Irene Elisabet. — 398. Nylander, Anders Verner. — 399. Andiala, Amalia Josefina. — 400. Forsblom, Carl Alexander. — 401. Rein, Adolf Felix. — 402. Andersson, Adolf Aksel. — 403. Wäänänen, Oskar Juho. — 404. Metso, Ferdinand. — 405. Luoma, Arthur Leonard. — 406. Schmidt, Oskar. — 407. Toivonen, Oskar.

Från Björneborgs afdelning: — *Porin osastosta:* 408. Nybäck, Gustaf Evert. — 409. Wahlstein, Emil. — 410. Lindholm, Karl Gustaf. — 411. Dahlman, Bruno Paulinus. — 412. Pakkala, Johannes. — 413. Aaltonen, Johan Gustaf. — 414. Nyroos, Juho, Oskar. — 415. Alho, Knut Felix Wilhelm. — 416. Strömmer, Fredrik Amatus. — 417. Eriksson, Sven Wilhelm. — 418. Korsman, Kaarlo Ferdinand. — 419. Eklund, Kaarlo Werner. — 420. Nyman, Frans Nestor. — 421. Lindroos Frans Anshelm. — 422. Galle, Theodor Konstantin. — 423. Törnblom, Kaarle Wilhelm.

Från Mariehamns afdelning: — *Maarianhaminan osastosta:* 424. Hjelm, Johan Alfred. — 425. Malmström, Knut Elis. — 426. Söderqvist, Edvard Wilhelm. — 427. Koskinen, Elli Wilhelmina.

Från Uleåborgs afdelning: — *Oulun osastosta:* 428. Malmberg, Paul Wilhelm. — 429. Pesonen, Antti Emil. — 430. Ockenström, Emil Aleksander. — 431. Turunen, Johan. — 432. Äsvik, Johan Emil. — 433. Lehtinen, Kustaa Waldemar. — 434. Astrén, Gustaf Feliks. — 435. Astrén, Karl Mattias. — 436. Höglund, Karl Henrik. — 437. Puhakka, Johan Oskar. — 438. Fors, Karl Erik. — 439. Karhu, Herman Henrik. — 440. Willberg, Arthur Aksel. — 441. Harju, Johan Jaakko. — 442. Heickell, Johan Wilhelm. — 443. Kosonen, Antero Adam. — 444. Heilala, Johan Isak. — 445. Lepistö, Karl Fredrik. — 446. Junnila Sakari.

Från Tammerfors afdelning: — *Tampereen osastosta:* 447. Mäkelä, Kaarlo. — 448. Lagström, Johan Oskar. — 449. Sihlman, Karl Edvard. — 450. Sarelius, Ivar. — 451. Helin, Karl August. — 452. Niemi, Juho. — 453. Mickelsson, Adolf Henrik. — 454. Nordberg, Albert Gotthard. — 455. Hildén, Ludvig Henrik. — 456. Syrjänen, August. — 457. Ahlström, Kaarlo Emil. — 458. Wennberg, Oskari. — 459. Turtonen, Johannes. — 460. Wiljakainen, Kalle. — 461. Lindgren, Fanny Dagmar. — 462. Helin, Ida Josefina. — 463. Sylvander, Julia Aleksandra. — 464. Heikkilä, Juho Gustaf. — 465. Snellman, Verner Samuel. — 466. Helminen, Kustaa. — 467. Helenius, Kaarlo. — 468. Eklund, Johan August. — 469. Hellberg, Juho Viktor. — 470. Nurhonen, Heikki. — 471. Saxbäck, Edvard. — 472. Thomasson, Ida Maria. — 473. Lemberg, Erkki Wilhelm. — 474. Lundelin, Wenda. — 475. Wiggrén, Anna Paulina. — 476. Palmroos, Emil. — 477. Carlander, Jaakko Rafael. — 478. Lindgrén, Otto Fredrik. — 479. Öhrnberg, Hjalmar. — 480. Andersson, Gustaf Adolf. — 481. Karsten, Thyra M. — 482. Engblom, Harald F. — 483. Muhli, Maria. — 484. Henriksson, Valfrid. — 485. Juvelius, Kaarlo. — 486. Lund, Kaarlo Fredrik. — 487. Forsman, Herman Ferdinand. — 488. Sundström, Werner Sigfrid. — 489. Lehmus, Kalle. — 490. Andelin, Theofilus. — 491. Kruth, J. E.

Aflyttade medlemmar. — Muuttaneita jäseniä.

Från Borgå afdelning: — *Porvoon osastosta:* 354. Räsänen, till Kuopio, Kuopioon.

Från Kuopio afdelning: — *Kuopion osastosta:* 333. Halonen, till St Michel, Mikkeliin.

Från Tammerfors afdelning: — *Tampereen osastosta:* 468. Eklund, till Helsingfors, Helsinkiin. — 487. Forsman, till Helsingfors, Helsinkiin.

Utgående medlemmar. — Eronneita jäseniä.

Från Kuopio afdelning: — *Kuopion osastosta:* 377. Muona.

Adresser.

Gutenbergs redaktion.

Svenska redaktörens, *V. Forsström*, Helsingfors, Petterssons tryckeri, Centralpassagen.

Finska redaktörens, *J. Höglund*, Päivälehtis tryckeri.

Kontrollnämnden.

Ordförandens, *A. Karjalainen*, Simelii tryckeri.

Osotteita:

„Gutenbergin“ suomalais osaston toimittaja, *J. Höglund*, Päivälehtis kirjap.

„Gutenbergin“ ruotsal osaston toimittaja, *V. Forsström*, Petterssonin kirjap., Sentraalipasaasi.

Tarkastusvaliokunta.

Puheenjohtaja, *A. Karjalainen* Simeliuksen kirjapaino.

Till Läsaren.

Med detta nummer af Gutenberg öfvertages redigeringen af bladets svenska afdelning af ny redaktion. Då ombytet denna gång skett af alldeles naturliga skäl, kan däremot intet sägas. Visserligen värka dessa ofta återkommande redaktionsskiften ganska störande på bladets sträfvanden, men då härvid ingenting kan göras, så måste man underkasta sig denna omständighet.

Ändamålet med dessa rader är icke den att framställa något slags program efter hvilket bladet skall skötas, ty detta borde redan vara klart från dess föregående uppträdande och någon ändring härvidlag kommer icke att inträffa, utan endast en anhållan om benäget öfverseende af de brister och ofullkomligheter, som kanske komma att häfta vid redigeringen såväl i stilistiskt som annat afseende, där en god vilja allena icke kunnat aflägsna dem.

Äfven anhålles, att den välvilja och det understöd, som kommit den afgående redaktionen till del ej måtte undandragas den nyttillträdande, utan att fortfarande stå densamma bi med råd och råd.

Alla Gutenbergs medarbetare och korrespondenter uppmanas att fortsättningsvis sända bref, artiklar och nyheter till bladet och därigenom äfven för sin del kraftigt bidra till vårt yrkes höjande i alla afseenden.

Redaktionen.

Vanhuusrahisto.

Jokaisen meikäläisen tulisi nuorena ollessa muistaa vanhuuden päiviä, jolloin kykeneväisyys työhön on mahdotonta. Tulisi luoda huomavainen katse synkkään tulevaisuuteen. Mutta niin, ei ikävä kyllä, useinkaan tehdä. Sitä todistaa ainakin „Vanhuusrahiston“ tähänastinen kartuttaminen. Aniharvat ovat ne henkilöt, jotka vapaaehtoisilla rahalahjoilla ovat rahastoa muistaneet, huolimatta siitä, että se raha, minkä jokaisen ammattiin kuuluvan henkilön tulisi siihen suorittaa, on niin perin vähäinen, ettei sen pitäisi rasittaa ketään, kun vaan halua on.

Mutta tässä on toinenkin seikka, mikä ainakin ajattelevaisempia on lamauttanut rahastoon maksamasta. Ja se on, että — rahasto ollen kerrassaan satunnaisten, vapaaehtoisten rahalahjain varassa — siihen, maksavasta jäsenestä ei pidetty mitään varsinaista kirjanpitoa. Tässä tapauksessa ei olisi ollut mikään mahdoton tai odottamaton sattuma, että varsinaiset rahaston maksajat ja kartuttajat olisivat jääneet tykkäänään osattomiksi siitä avusta, mikä heille, tuluaan vanhoiksi ja kykenemättömiksi, olisi oikeutettua ja ylen terveellistä.

Näin järjestettyä rahasto ei kovinkaan isosti ole kasvanut siihen nähden kuin olisi ollut odotettavaa. Kahdesta tai kolmesta painosta lienee viime vuodenkin ajalla maksettu säännöllisesti 1/2 pros. kuukauspalkasta rahastoon, ja vihdoin näissäkin lakattiin.

Viimeisessä Helsingin kirjaltajain yhd. kokouksessa oli keskustelunalaisena „Vanhuusrahiston“ tulevaisuus. Päätökseksi tuli, että rahasto luovutetaan Liitolle, ehdolla, että sitä jokin erityinen toimikunta kykynsä mukaan kartuttaa.

Yllä oleva päätös onkin hyvä. Rahasto tulee ikäänkuin vakavammalle pohjalle, etenkin, kun saa toivoa, että maaseutuyhdistykset — joissa tällainen rahasto on olemassa — tekevät samanmoisen päätöksen. Silloin se on kaikkein Liiton jäsenten yhteinen, josta on jotain toivoa.

Kehoitamme kaikkia maaseutu-yhdistyksiä luovuttamaan vanhuusrahistonsa Liitolle, että rahasto saataisi yhdeksi ja että muutkin, ei yksin Helsingin kirjaltajain yhd., panisivat pohjarahaa vanhuuden tueksi „Vanhuusrahistoon“.

Hvad en typograf i Tyskland är i tillfälle att lära sig.

Vi meddela här nedan programmet för „Fackklassen för typografer“ i Berlins handtverkar-skola, hvilket helt säkert skall vara af intresse för hvarje fackman.

Skolan erbjuder tillfälle för hvarje typograf att inhämta den för yrket nödiga utbildningen i teckning, uppfattning och skizzer af tryckarbeten samt öfriga fackkunskaper. Undervisningen är fördelad på följande sätt, under vinterhalfåret: Söndag kl. 8—12 f. m. klass A: uppgörande af förslag och skizzer af arbete för den dagliga praktiken; klass B: färglära och färganvändning; söndag 10—12 f. m. klass A: arbeten i stilmassa (gravering, förbättring, lödning), tillverkning af tonplattor; klass B: a) kvartalet okt.—dec.: tillriktning af illustrationer, skugglära; b) kvartalet jan.—mars: zinkätsning, galvanoplastik, papperslära. Tisdag och fredag kl. 7—9 e. m.: teckning (stilar och ornamenter) i förening med stillära. Dessutom ger skolan om aftnarna tillfälle till grundlig utbildning i olika grenar af frihandsteckning, i cirkel- och projektionsritning, i skuggkonstruktion och perspektivlära, i matematik, fysik, mekanik, kemi, i räkning och i bokföring. Afgifterna för ett halfår: för 8 eller mindre än 8 timmar i veckan 6 Rm, för 9—12 timmar i veckan 9 Rm, för 13 eller flera timmar i veckan 12 Rm.

Småplock från Vasa *).

Vasa Typografförening hade under sommaren utarbetat ett på alfabetberäkning grundadt tarifförslag, hvilket i oktober månad skulle framlämnas till hrr principalers och faktorers granskning. Alt nog, oktober har varit och farit, men icke det ringaste har blifvit gjort för beslutets följande. Att saken stannat i detta läge, har uteslutande berott på den person, som hade om hand tariffkomiténs protokoll och det utarbetade tarifförslaget, med hvilka han begifvit sig till H:fors och ej kunnat förmås att lämna dem ifrån sig, fastän han därom träget blifvit påmind. Det måste finnas en god portion slöhet och missaktning för hedersuppdrag hos den, som handlar på slikt sätt.

Typografföreningen här för en mycket tyngande tillvara, ty det är nästan endast de från andra städer inflyttade typograferna, som styra och ställa i densamma. Så t. ex. är från ett tryckeri, där nästan alla arbetare äro från andra orter, så godt som hvar man föreningsmedlem Vasaboarne själfva borde följa deras exempel, så skulle vi här snart nog få en ganska solid förening, genom hvilken vi kunde arbeta för våra egna intressen.

För någon tid sedan beslöto Vasa-typograferna att bilda en sängförening. Början såg lofvande ut, ty icke mindre än 26 medlemmar anteknade sig. Lokal blef uppyrd för sänglektionerna och sängledare anskaffades, men när sången skulle börja, fans det — *inga sångare*. Nog är det ju bekant, att det finnes „typer“, som teckna sina namn när och hvar som helst, men den här gången var det alldeles besatt många. Det påstas att några kvinnliga kolleger haft sin hand med i spelet och bedrifvit så, att sångarne flytt till Arbetets vänners sängkör. Däremot vore ingenting att säga, men man skulle ändå tycka, att när man ser, det en sängkör kunde bestå inom egna led, detta ej borde förbises, ty en sängförening skulle säkert stärka samhörighetskänslan bland typograferna.

Vasa stad är som en gästgifvargård för vandrande typografer. En ström går åt norr, en annan åt söder, och Vasa är en lämplig hvilstation. Ofta nog erhåller någon vandrare sättare plats här, men han lämnar den åter snart, och så kom-

*) I brist på utrymme, har införandet fördröjts.

mer en ny vandrare i hans ställe. Det kunde ej vara utan intresse att veta, huru många vandrande typografer fått plats här, och huru många som rest stolt förbi vår ort under det sistförflutna året. Det är helt visst en hög siffra för hvardera.

— !!! —

Kirje Tampereelta.

18²²/97.

Latomakilpailuhan se täällä nyt mieliä jännittää ja vireillä pitää. Se kun koskee jokaista latojaa niin läheltä, että saa muista asioista välittämättömimmänkin jo hieman nostamaan päätänsä ja tuumimaan, että „mitähän jos tässä rupeisi yrittämään.“

Joku aika takaisin valitsi yhdistys kokouksessaan komitean tätä asiaa vireillä pitämään ja perille ajamaan. Komitea pitikin sittemmin kokouksen ja päätti, että kilpailu on pidettävä vielä tämän kevään kuluessa. Samassa kokouksessaan valitsi komitea vielä lisäjäsieniä avukseen, joten olisi täydellisempi ja voimakkaampi. Näin on sitten puuhattu ja kokouksia pidetty ja asia on mennyt hyvää vauhtia eteenpäin, että nyt jo on päätetty kilpailupäivä ja aika, sekä muut kilpailua koskevat seikat. Palkintojen arvoa ja minkälaisia ne tulisivat olemaan ei vielä ole voitu päätää, ennenkuin nähdään, kuinka paljon saadaan rahoja tarkoitus tarten kokoon.

Muuten olen kuullut kilpailun suhteen selaisiakin mielipiteitä, että viime kilpailussa ensi palkinnon saanut ei pitäisi nyt enää päästää lainkaan kilpailemaan, sillä voi jo edeltäpäin pitää varmana että hän se nytkin saa ensi palkinnon, eikä se suinkaan innosta toisia suuresti- kaan kilpailuun ryhtymään. Ero ensimmäisen ja toisen palkinnon saajan välillä oli näet niin kouraan tuntuva, että tuloksen, ainakin ensi palkinnon saajaan nähden voi jo edeltäpäin arvata, kun tiedetään, että mitään „uutta tähteä“, ei tässä suhteessa ole vielä kirjaltajiston „taivaalla“ täällä ilmestynyt. — Saa nähdä, kuinka sitten itse kilpailussa käy, ja mihin tuloksiin päästään. Odotetaan ja toivotaan.

Mitenkä täällä joskus tehdään „settareita“, näkyy seuraavasta. Erääseen painoon tuli uusia oppilaita — naisia — siihen aikaan, kun tänne uusi painokin perustettiin. Näitä sitten olisi tarvinnut panna sanomalehteä latomaan, mutta eihän ne osanneet, kun tuskin olivat ennen kirjapainoa nähneetkään. Siis niitä täytyi myöskin *opettaa*. Samassa painossa oli myöskin jo ennestään nainen, joka oli paria kolmea kuukautta ennen näitä painoon tullut ja osasi siis jo rivin latoa, — uloslyödä ja sisään vetää —, eihän se suora rivi muuta tarvitsekaan. Sanotta ja tehty, hän pantiin näitä opettamaan, ja se on tiettyä minkälaista tällaisen „ulosoppineen“ opetus ja kehittäminen sitten oli; mutta kopeaa hän vaan kuuluu tästä opistaan olleen. Jos joku hieman kokeeneempi tahtoi vähäkin näitä neuvoa niin sai opettajalta kohta kuulla esilletuppaamisesta, sanoi vaan tietävänsä, mitä hän neuvoa ja opettaa, mitä ei. Olkoon tässä vielä mainittuna, että tämä sama nainen „tieturi“ vielä äskettäin tavattiin painamassa nykäsimmäsi visiittikorttia puupalikoille, mutta saatiin kuitenkin suurella vaivalla toimestaan ehkäistyksi.

Eräässä painossa täällä on miehet lujasti tovelin alla. Siellä on näet yksi neiti latojana, jolta moni mies on saanut tuntuvaan kurituksen. Tätä pahaa on vaikea vastustaa. Jos satutaan kinaan jostakin asiasta ja jos neiti ei saa tarkoitustaan perille ajettua, kimahuttaa hän vastapelaajalleen tuntuvaan läimäyksen korvan kohdalle tai, niinkuin on tapahtunut, käy rintoihin kiinni ja yks, kaks, mies on permannolla pitkällä ja neiti päällä lyödä hutkii, aseella, minkä sattuu käsiinsä saamaan; jos ei mitään asetta satu olemaan, saa onneton uhri tämän tästäkin suudella viehättävän immen voimakkaita nyrkkejä. Hampaatkin kelpaavat käytännössä useasti tarkoitusta

saavutettaissa. Tämä tuntune hauskalta leikiltä, mutta se on kuitenkin totta.

Minä surkuttelen tämän painon miesväkeä, mutta kehoitan heitä koettamaan, mitä yksimielisyydellä voi aikaan saada, ja panna tuumat tukkuun ja ruveta yhteisvoimin pahaa vastustamaan ja pyrkimään pois tohvelin alta, joka heitä raskaasti painostaa. Siis sen painon miehet: „yhteisvoimin yhteistyöhön!“

Wenuu.

Liiton alalta. Från förbundsområdet.

— *Typografernes Förenings i H:fors* månadsmöte söndagen den 21 mars ajournerades till följande söndag. Orsaken härtill var, att någon af uppördsmännen ej brytt om att sända cirkuläret angående mötet vidare, utan kvarhållit detsamma hos sig, hvarigenom fyra tryckerier icke fingo del däraf.

— *Vid Typ:s Förenings i H:fors* extra möte den 23 mars valdes till redaktörer för Gutenbergs svenska afdelning typografen Vieno Forsström, i stället för hr Forsman, som i följd af bortresa från orten afsagt sig uppdraget.

— *Vid Typ:s Förenings i H:fors* ajournerade månadsmöte söndagen den 28 mars behandlades följande ärenden:

Efter det protokollet från föregående möte justerats, mot hvilket gjordes några anmärkningar hvilka besvarades af bestyrelsen samt af hr P. Vahlstein uppläst ett skriftligt andragande, angående inbillade olagligheter vid restaurationsens slopande, som dock lämnades utan afseende, meddelades af bestyrelsen följande:

att Bestyrelsen konstituerat sig på följande sätt: Hr A. J. Jakobsson, ordförande, hr H. J. Forsström, v. ordf., hr E. J. Ehnberg, sekreterare, hr A. Stampell, kassör, fru Alma Kjellin, bibliotekarie, hr G. A. Friman, materialförvaltare samt hr K. E. Mustonen, kontrollör; att den af best. valda festbestyrelsen konstituerat sig på följande sätt: Hr J. W. Lindholm, ordförande, hr Vieno Forsström, sek., fröken Emmy Eklund, kassör samt medlemmar förknarna Aina Lönnroth, Maria Nikander, hr G. Werner och Hj. Sundbäck. Som kontrollör från best. sida fungerar hr K. E. Mustonen; att till ombudsman för förs bestyrelse förbestyrelsen valts hr A. J. Jakobsson; att föreningen i gäfvä emottagit: från finska typografernas underst. förenings lotteribestyrelse typografvapnet inbroderadt på svart sammet jämte stafli; från industristyrelsen „Ind.styr. meddelanden“ 4 band samt genom hr faktor J. Sigell ett antal böcker och tidskrifter; att till föreståndarinna för lokalen antagits fru Anna Carlsson; att föreningens bufett och disk numera blifvit omändrade till skap för föreningens och förbundets behof; att 8 medl. godkänts till föreningen.

Därpå skreds till afgörande af följande angelägenheter:

Till medlemmar i fackafdelningarnas centralkomité valdes herr J. Höglund med 12 röster och V. Taipale med 9 r.

Angående byggnadsfondens omorganisation, gjordes af frågans referent, hr Blomqvist, förslag om tillsättandet af en 5-manna komité; saken bordlades till nästa månadsmöte.

Frågan om tillfälliga utgiftsfonden beslöts äfven att bordläggas till dess Gutenbergs alla räkningar inkommit.

Vid diskussionen om invalidfonden beslöts att densamma skulle skötas såsom hittills, till dess förbundet öfvertager förvaltandet af densamma. Äfven klandrades af en talare landsortsstädernas likgiltighet i samlandet af medel till fonden oaktadt den grundades vid typografernas i Finland allmänna möte i Helsingfors 1894 och skulle omfatta hela landet. Äfven yttrades, att de städer hvilka samlat medel till densamma borde leverera dem till fondens hufvudstyrelse i Helsingfors.

En förfrågning från fackafdelningarnas centralkomité rörande elevernas inom facket antal

och skolbildnings förhållanden uppdrogs åt föreningens representanter i komitén att besvara.

Frågan om föreningslokalsens uthyrande till sång- och andra föreningar, ansågs vara af ekonomisk beskaffenhet och lämnades åt bestyrelsen.

Vidtagande af åtgärder för typografvapnets vård ansågs äfven höra till bestyrelsens åligganden.

I frågan om anskaffande af ledare för musikåren beslöts, i anledning af föreningens dåliga finanser, att densamma icke skulle föranleda till någon åtgärd. Då hornen lära ha användts vid tillställningar utom föreningen beslöts infordra samt anställa inventering af desamma. Ät hr Karl Sjöblom hvilken en längre tid utan ersättning ledt musikårens öfningar beslöts afläta en tacksägelseskrifvelse.

Till nästa möte inlämnades af hr Saastamoinen en fråga rörande sångkören.

— *Kirjaltajain yhdistyksen* kuukauskokouksessa viime sunnuntai-iltana käsiteltiin seuraavia asioita:

Toimikunnan tiedonannoissa mainittiin, että toimikunta on muodostunut seuraavalla tavalla: A. J. Jakobsson, puheenjohtaja, H. J. Forström, v.-puheenjohtaja, E. J. Ehnberg, kirjuri, A. Stampell, rahastonhoit., Alma Kjellin, kirjastonhoit., G. A. Friman varastonhoit., ja K. E. Mustonen, tarkastaja:

että toimikunnan valitsema juhlatoimikunta on perustunut seuraavasti: J. W. Lindholm, puheenjohtaja, V. Forström, kirjuri, Emmy Eklund, rahastonhoit., sekä Aina Lönnroth, Maria Nikander, G. Werner ja Hj. Sundbäck jäseniä;

että Kirjaltajaliiton Helsingin osaston asiamieheksi on hra A. J. Jakobsson valittu;

että kahdeksan uutta henkilöä on hyväksytty yhdistyksen jäseniksi;

että yhdistys lahjana on saanut vastaanottaa: Suomen kirjanpainajain apuyhdistyksen arpajais-toimikunnalta kirjaltajavaakunnan, teollisuushallitukselta „Teollisuushallituksen tiedonantoja“ 4jä nidettä sekä faktori J. Sigellin kautta joukon aikakaus- y. m. kirjoja; sekä

että yhdistyksen huoneuston hoitajaksi on otettu rouva Anna Carlsson.

Ammattiyhdistysten keskuskomitean yhdistyksen edustajiksi valittiin hrat J. Höglund ja V. Taipale.

Yhdistyksen rakennusrahoitus-kysymys, jonka alusti hra V. Blomqvist, pantiin pöydälle ensi kokoukseen tarkemman ja asiallisemman selon saamista varten.

Satunnaisten menojen rahaston tulevaisuudesta syntyi pitkä keskustelu, jonka tuloksena oli, että rahasto annetaan olla ennallaan siksi, kunnes „Gutenbergin“ laskut ovat selvillä.

Niinikään syntyi vanhuusrahoiton hoidosta aika pitkä puheenvuorojen käyttäminen, jonka loppupöytäkirjaksi hyväksyttiin yhd. toimikunnan antama lausunto, että rahasto jätettäisiin kirjaltajaliitolle ja että sitä, kuten tähänkin saakka, erityinen toimikunta kartuttaa.

Yhdistyksen huoneuston vuokraaminen muille yhdistyksille laulu- y. m. kokouksia varten annettiin toimikunnan huoleksi.

Samoin jäi toimikunnan tehtäväksi hankkia tietoja niihin kysymyksiin, jotka ammattiyhd. keskuskomitea oli lähettänyt ja pyytänyt yhd. lausuntoa.

Soittokunta päätettiin lakkauttaa syksyyn saakka, jolloin toivottiin taas uudestaan harjoitusten alkavan. Kiitokset lausuttiin entiselle johtajalle K. Sjöblomille innokkaasta toimestaan.

— *Tampereen kirjaltajainyhdistyksen vuosikokous* ja samalla Suomen kirjaltajaliiton Tampereen osaston ensimmäinen varsinainen kokous pidettiin sunnuntaina v. k. 7 p. klo 5:ltä i. p. työväenyhdistyksen huoneistossa. Hra A. Nordbergin lausuttua ensiksi muutamia kehoitavia lauseita yhteistyön hyväksi, luettiin yhdistyksen vuosikertomus ja tilit v:ta 1896 ja myönnettiin johtokunnalle tilinvapaus, jonka jälkeen toimitettiin sääntöjenmukaiset johtokunnan, tilintarkastajain ja esimiehen vaalit. Yhdistyksen esimieheksi valittiin faktori Hj. Öhrnberg,

johtokunnan jäseniksi neidit Elin Nordberg ja Ida Thomasson sekä hrat Alb. Nordberg, J. R. Carlander, Samuli Snellman ja O. Vennberg sekä tilintarkastajiksi hrat J. Turtonen, J. Heikkilä ja K. Sihlman. — Työväenyhdistyksen johtokunnalta oli saapunut pöytäkirjan ote, jossa kehoitettiin kirjant. yhdistystä valitsemaan puolestaan komiteaa selonttamiseksi työpäivän pituudesta. Komitea, johon valittiin neiti Ida Thomasson sekä hrat J. V. Hellberg ja K. Mäkelä, tulee työskentelemään yhdessä työväen yhdistyksen johtokunnan jo ennen valitseman työpäivä-tilastokomitean kanssa.

Klo 7 i. p. alkoi sitte samassa paikassa yhdistyksen vuosijuhla rikkaalla ohjelmalla. Alkusoiton soitettua piti hra J. R. Carlander esitelmän „kirjaltajaliitosta.“ Hra Kosti Eklundin esittämä soololaulu palkittiin vilkkailta käten taputuksilla, neiti Sanni Ekdahl esitti ehjästi runonlausuntoa ja hra Forsblom hyväntahtoisesti sitralla soittoa yleisön suureksi mieltymykseksi. Näytelmäkapale „Omituisia sairaita“ sai hullunkurisuudellaan yleisön nauruhermot tavallista kiivaampaan liikkeeseen tuon tuostakin. Onnistunut vuosijuhla loppui karkeloon.

Uutisia. Notiser.

— *Suomen kirjanpainajain apuyhdistyksen vuosikokous* pidettiin sunnuntaina v. k. 7 p. kirjaltajain yhdistyksen huoneustossa aamupäivällä. Vuosikertomus luettiin viime vuodelta, jonka mukaan apuyhdistyksen tilit ovat seuraavat: tuloja jäsenmaksuista ja lahjoista Smk 7,770: 63, menoja 3,178: 57, voittoa on tullut kassalle 4,585: 06, rahasto viime vuodelta teki 47,248: 41. Siis kassan koko rahasto on nykyään Smk 51,833: 47.

Apua kassasta on kuolemantapauksessa saanut 3 henkilöä, sairasapua 6, sitä paitsi ovat muutamat ainoastaan viikon päivät nauttineet apurahoja.

Eläkkeitä on jaettu 16 leskelle.

Täydellinen tilinpästä myönnettiin toimikunnalle ja lausuttiin kiitokset erittäinkin puheenjohtajalle ja rahastonhoitajalle siitä huolellisesta hoidosta, jota he ovat vuoden kuluessa osoittaneet.

Eroamisvuorossa olivat toimikunnan jäsenet hrat E. Nordling, v.-puheenjohtajana, Rob. Ahlstedt, rahastonhoitajana, ja J. A. Kosk, jäsenä, jotka tulivat valituiksi jälleen samaan virkaan kuin edellisellä vuonna. Toimikuntaan kuuluu entuudestaan hrat A. Finander, puheenj., V. Pettersson, vararahastonhoitaja, ja jäseninä hrat A. J. Jakobsson, J. A. Snell, O. Lindstedt ja V. Brandstake.

Tilintarkastajiksi valittiin hrat J. Berger, J. Sigell ja K. Mandelin.

Toimikunta on viime vuoden kuluessa pitänyt säännöllisesti kokouksiaan joka kuukauden 17 päivänä.

Arpajaisista saatu voitto Smk 12,601: 32 päätettiin vilkkaan keskustelun perästä kokonaisuudessaan jättää vanhuuden turvaamista varten, josta korot vuosittain käytetään mainittuun tarkoitukseen.

Lopuksi keskusteltiin toimikunnan jättämästä kysymyksestä: kuinka kauan saapi Helsingissä olevat yhdistyksen jäsenet olla jäsenmaksujaan suorittamatta? Keskustelun tulos oli, että paikkakunnalla olevain jäsenten rästit eivät saa nousta 3 kuukautta pitemmäksi ajaksi, muussa tapauksessa on suoritettava jokaiselta rästikuukaudelta 10 p. sakkoa.

— *Kirjaltajayhdistyksen puheenjohtajalla*, A. J. Jakobssonilla, oli viime lauantaana 25-vuotinen ammatissaolo muistopäivä, jonka johdosta työtoverit lahjoittivat kirjoitusneuvot, johon oli piirretty: „A. J. Jakobsson 1872—1897. Työtovereilta.“

— *Kunnianosoituksia*. Helmik. 28 päivän iltana kävi täkäl. kirjaltajayhd. soittokunta soi-

tolla tervehtimässä yhdistyksen eroavaa sihteeriä hra V. Blomqvistia. Hra B. on toista vuotta ollut yhd. sihteerinä, josta toimesta tänä vuonna erosi. Tervehdyskäynnillään tahtoi soittokunta osottaa hra B:lle hänen syntymäpäivänään kiitollisuuttaan ahkerasta toiminnasta yhdistyksen hyväksi.

Niinikään kävi yhdistyksen laulu- ja soitto-kunta v. k. 6 p. tervehtimässä yhdistyksen innokasta puheenjohtajaa hra A. J. Jakobsson'ia hänen syntymäpäivänsä johdosta.

— **Gutenbergin ruotsalaisen osaston toimittajaksi**, hra K. Forsmanin tultua otetuksi faktoriksi Kotkan uuteen kirjapainoon, valittiin täkäl. kirjaltajainyh. ylimääräisessä kokouksessa v. k. 23 p. hra V. Forsström.

— **Kilpahihto**, U. Suomettaren latojain toimeenpanema, oli maalisk. 21 p. aamulla kirjaltajain kesken. Hiihdeittävä matka oli: 18 v. vanhemmille 10 kilom., 15—18-vuotuisille 5 kilom. ja 15 v. nuorimmille Katajanokan ja Korkeasaaren välinen matka edestakaisin. Kahteen jälkimäiseen osastoon otti osaa kirjaltajain poikia ja painojen oppilaita.

Kilpailun tulokset olivat 1:ssä sarjassa (15 osanottajaa) 1:sen palk. sai A. Watanen (49 m. 15 sek.); 2:sen A. Frosterus (49, 41); 3:nen A. Wiberger (50, 13); 4:nen K. Luukkonen (51, 2); 5:nen G. Silfverberg (53, 17); 6:nen H. Rosenqvist (54, 43); 7:nen F. Pettersson (56, 4); ylimääräisen palkinnon saivat O. Friman (57, 42); A. Rissanen (64, 20) ja K. Lindrooth (66, 7). Muut luopuivat kilpailusta puolella matkalla.

2:ssa sarjassa (5 osanottajaa, 1:sen palk. sai W. Sigell (23 m. 12 sek.); 2:sen E. Lindgren (28, 04); 3:nen T. Sirén (29, 49); 4:nen H. Norman (37, 37); ja 5:nen N. Hartzell (45 m.).

3:ssa sarjassa (14 osanottajaa, 9—15 v. ikäisiä); 1:sen sai J. Levander; 2:sen L. Snell (hiihtivät matkan vähemmässä kuin 10:ssä minuutissa). Palkinnot olivat urheilu- ja muita kapineita. Rahoja palkintoihin oli koottu painoista täällä.

— **Uusia kirjapaino-hankkeita**. Kirjalt. J. E. Åsvik on aikeessa perustaa kirjapainon Keemiin erään liikeystävän kanssa. Herra Åsvik työskentelee nykyään Oulun uudessa kirjapainossa.

Samoin ollaan aikeessa perustaa Kristiinan kaupunkiin kaksi eri kirjapainoa.

— **Hr A. J. Jakobsson** firade i lördags 25:te årsdagen af sitt inträde i typografins tjänst och erhöi därvid af sina kamrater en hedersskänk bestående af ett skrifttyg med inskription.

— **Till invalidfonden** ha några af våra i Stockholm vistande finnar sändt 9 kronor genom typografen Lauri Lyytikäinen som återvänt till Finland.

— **Tänkte alla blott lika!** Mariehamns typografklubb har i sina stadgar gjort den bestämningen, att hälften af klubbens vinst skall tillfalla F. Typograförbundet. Det är vackert gjort och bevisar att klubben allvarligt önskar Förbundets välgång.

— **Skridskotäfling**. Typografernes förenings sportklubbs skrintäfling försiggick Mariedagen på morgonen å skridskobanan i Södra hamnen, som af sin innehafvare hr F. O. Åkerman stälts till klubbens disposition.

Distanserna vid täflingarna utgjorde 500 och 5,000 meter. Till täflingen hade anmält sig sex deltagare.

Rekorden voro följande:

På 500 meters bana: Första priset tillföll hr E. Johansson för 55 $\frac{2}{5}$ sek.; andra priset hr A. Nyholm för 56 sek.; tredje priset hr O. Liukkonen för 56 $\frac{4}{5}$ sek.

På 5,000 meters bana: Första priset tillföll hr O. Liukkonen för 10 min. 33 sek.; andra priset hr A. Nyholm för 10 min. 40 sek.; tredje priset hr E. Johansson för 10 min. 54 $\frac{4}{5}$ sek. Prisdomeare voro typograferna hrr A. Kosk, I. Kurvinen, och F. Ahlroos, samt kontoristen R. V. Nordin. Prisen utgjordes af medaljer.

— **Typografernes i Wasa skidtäflan** försiggick den 14 februari under goda väderleksförhållanden. Af 20 som anmält sig deltog 16 och af desse fullföljde endast nio. Banan var 10 kilometer och sträkte sig från stenkrossen omkring „Svartstenarna“ och samma väg tillbaka. Klockan 9,2 skedde starten, och togos de utfästa prisen af följande personer, nämligen 1:sta priset 40 mark af Edv. Haggrén för en tid af 48 min. 55 sek.; 2:dra priset 25 mk af Aug. Nyqvist för 51 min. 3 sek.; 3:dje 20 mk af David Joensuu, 53 min.; 4:de 10 mk af Emil Vikström, 53 min. 5 sek. och 5:te priset 5 mk af Frans Laakso för 54 min. 31 sek. — Säsom prisdomeare fungerade hrr E. Bergh, O. Hassén, G. A. Hällstén, V. Heyno, G. Liljeström, A. Pethman och A. Träskback.

— **Nytt tryckeri i Jyväskylä**. Mag. K. J. Gummerus, som haft gemensam boktryckeri-affär med lektor Länkelä i Jyväskylä, har försälat sin andel i detta tryckeri till hr Länkelä och kommer att grundlägga eget tryckeri därstädes.

— **Res icke till Stockholm!** På grund af ovissheten om utgången af de underhandlingar i tariff-frågan, som f. n. pågå, vilja vi uppmana typografer att icke resa till eller antaga kondition i Stockholm, förrän närmare meddelas.

S. T.-T.

— **Resultatet af den Scheiblerska** annons-sättnings täflingen i Kristiania är följande:

1:a priset (50 kr.): Sign. „Helene“, tillföll hr Olaf Wallin, Aktiebogtrykkeriet, Kristiania.

2:a priset (30 kr.): Sign. „Forsøget“, tillföll hr A. Amundsen, W. C. Fabritius & Sønners bogtrykkeri, Kristiania.

3:e priset (20 kr.): Sign. „Gavn er bedre end Navn“ tillföll hr H. C. Jørgensen, Axel Holms trykkeri, Kjøbenhavn.

4:e priset (H. Scheiblers Lære- og Mønsterbog for Typografer): Sign. „Annoncer“, tillföll hr Sigurd Jacobson, Aktiebogtrykkeriet, Kristiania.

5:e priset (D:o): Sign. „E. 1896“, tillföll hr Emil Tötterman, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, Helsingfors. Tbl.

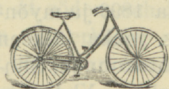
— **Till Svenska Typograförbundets styrelse** har blifvit vald hrr P. V. Hellgren m. 1,400 röster, Th. Cedergren m. 944 r., L. A. Mårtensson m. 936 r., J. B. Lantto (finne) m. 905 r., Otto Lindström m. 895 r., A. W. Öhman m. 695 r., Fr. Nilsson m. 473 r., C. O. Löf, m. 458 r. och Gustaf Lindberg m. 346 r.

— **Medlemsantalet i Engelska typograförbundet**. Enligt uppgift räknade „Typographical Association“ i England år 1887 endast 7,498 medlemmar, men vid 1896 års slut hade antalet stigit till 13,700; en lika konstant oafbruten tillväxt visar också Englands näst största typograf organisation „London Society of Compositors“, hvars medlemsantal från 7,025 år 1887 steg till 10,500 vid 1896 års utgång. Utom dessa Britanniens två största typograförbund, voro vid en kongress i Edinburg ännu fem mindre föreningar representerade. Totalsumman af de i Britannien organiserade typograferna kan på grund häraf uppskattas till 33,000.

— **Fin kollega**. „Kungliga typografer“ häler man sig med i Stockholm, men hvad är det mot i Berlin, där det finnes en *kejsarlig* typograf. Enligt en notis, som i dagarna gör sin rund i prässen, skall kejsar Wilhelm nämligen ha lärt sig konsten att sätta, och naturligtvis kunna samma tidningar äfven uppgifva att han är en *skicklig* sättare. S. T.-T.

— **9-tuntinen työpäivä** otettiin tämän vuoden alusta käytäntöön Itävallassa. Tämä päätös tehtiin marraskuussa v. 1895 pidetyssä kirjainpainajain edustajain kokouksessa.

— **Lontoon latojajhdistyksellä** oli viime vuoden loppupuolella 10,950 jäsentä ja noin 800,000 kruunun omaisuus.

Amerikkalaisia, Englantilaisia ja Saksalaisia pyöriä myy huokeimmalla

Köydenpunojank. 13.

K. Skogster.

Om färgtryckets praktiska natur.

(Forts. från n:o 1).

Många trycka ännu tonen först och satsen efteråt, men detta förfarande är afgjordt oriktigt. Genom att trycka tonen på satsen, kan man lättare bestämma färgschatteringen och uppnå en bättre färgharmonii, hvarjämte äfven optiska misstag då kunna förekommas. Den genomskinliga tonfärgen (lasuren) värkar icke försämrande på de förut trykta konturerna, utan tvärtom gör den det hela lifligare och mera glänsande. Innan tonen tryckes, måste de förut trykta färgerna naturligtvis vara fullkomligt torkade.

Att framställa tonplattor af kartong är icke fördelaktigt, ty för det första ha med dessa uppnått mycket tvifvelaktiga resultat, och för det andra står icke den till detta ändamål använda tiden i något jämförligt förhållande till de erhållna tonplattornas duglighet. Den modärna tekniken frambringar f. n. utmärkta material till tonplattor, hvilka lämna föga öfrigt att önska. Bearbetningen af tonplattan tillgår sålunda, att på densamma öfverföres ett positivt afdrag af den önskade satsen, hvarefter plattan, om den icke förut, är försedd med fot, upplimmas på en tråkloss. Bilden öfverföres till tonplattan genom ett af satsen på glättadt papper taget afdrag, som genom prässning mot plattan öfvergår till den sistnämnda. När sedan de obehöfliga partierna blifvit utskurna, är plattan färdig. Framställningen af tonplattor är, såsom synes, så enkel, att hvar och en som vill kan uppnå de vackraste resultat. Isynnerhet är användningen af strimmiga och korniga mönster att rekommendera, ty med dem kan man uppnå utomordentliga effekter.

Ytterligare kunna några exempel på färgharmonier framhållas, som i praktiken ej äro ur vägen att hafva i minnet:

- I.
- 1) Grundfärg: svart,
 - 2) Prydnadsfärg: rödt,
 - 3) Ton: ljusblått.

- II.
- 1) Grundfärg: svart,
 - 2) Prydnadsfärg: sidengrönt,
 - 3) Ton: rosafärg.

- III.
- 1) Grundfärg: svart,
 - 2) Prydnadsfärg: orange,
 - 3) Ton: stålgrått.

- IV.
- 1) Grundfärg: svartgrönt,
 - 2) Prydnadsfärg: weichselrödt,
 - 3) Ton: hafsgrönt.

- V.
- 1) Grundfärg: svartblå,
 - 2) Prydnadsfärg: rödt,
 - 3) Ton: grått.

- VI.
- 1) Grundfärg: svartbrunt,
 - 2) Prydnadsfärg: ljusblått,
 - 3) Ton: chamois.

- VII.
- 1) Grundfärg: brunt,
 - 2) Prydnadsfärg: violblått,
 - 3) Ton: citrongult.

Till dessa färger kan ännu tagas guld, om man vill uppnå ett större intryck.

Två med hvarandra närbeslägtade färger må icke användas; ett undantag däriifrån utgör tontrycket, som icke behöfver afvika från grundfärgen; ja, man åstadkommer en „diskret effekt“, om man till tonfärg använder tunn grundfärg. Denna sats gäller äfven angående enfärgstrycksaker, där tontrycket ersättes af färgadt papper: på ljusgrönt papper mörkgrönt tryck, på chamois-papper brunt tryck, o. s. v.

Af det sagda torde framgå, att färgtrycket vid systematisk indelning, tillräcklig insikt och säkert förfarande dock icke är ett så otacksamt arbete, som många tro och påstå. I inget fall är det påståendet hållbart, att beställaren icke honorerar boktryckarens möda och omkostnader för färgtryck, om blott arbetet utföres till den förtnämdes belåtenhet. Vi se i det dagliga lifvet, att publiken alt mer och mer visar större förkärlek till de vackra, i modärna färger utförda tryckarbetena och att sådana arbeten dag för dag eröfra ett alt större territorium.

Helsingissä 1897.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.